

Reactie op uitspraken onderwijsminister Van Bijsterveldt

Vorige week gaf de minister van Onderwijs een interview in de Volkskrant, waarin ze aangaf het bestaan van zwarte scholen best te vinden. Vier jaar geleden werd het Landelijke Kenniscentrum Gemengde Scholen opgericht om de kennis over onderwijssegregatie in Nederland en het buitenland samen te brengen. De nieuwe wind in Den Haag zorgt er voor dat de aandacht naar alleen de kwaliteit van het onderwijs en dan met name alleen van reken en taal wordt verlegd. "Kwaliteit heeft geen kleur, dat onderschrijven wij" zegt projectleider Guido Walraven van het Kenniscentrum. Alexander Rinnooy Kan betoogt dat organisaties en bedrijven gelet op hun eigen doelen niet meer om diversiteit in het personeelsbestand heen kunnen. "Kinderen worden onvoldoende op de huidige samenleving voorbereid als ze maar één kleur in hun klaslokaal of school zien. Als ze dan later in de werkende maatschappij terecht komen, hebben ze niet met elkaar om leren gaan en van elkaar kunnen leren. Gemengde scholen doorbreken dit."

>> Lees verder

De gemeente Rotterdam heeft jarenlang succesvol onderwijssegregatie bestreden, blijkt uit recentelijk onderzoek van het Kenniscentrum. "De meeste ouderinitiatieven zijn daar onder deskundige begeleiding van de gemeente ontstaan. Ook daar zien wij nu dat de focus is verlegd naar kwaliteit." Sinds ruim 10 jaar nemen ouders initiatief om scholen te mengen door een ouderinitiatief te starten. Vaak omdat ze er tegen aanlopen dat de witte school van hun voorkeur bomvol zit en ze moeten uitwijken naar andere meestal zwarte scholen. "Dit probleem ziet het kenniscentrum met het verleggen van de focus niet minder worden. Het vermoeden is dat het alleen maar toe zal nemen."

Achtergrondinformatie n.a.v. uitspraken onderwijsminister

De regering geeft "de vergeefse strijd tegen segregatie in het onderwijs op", is de stelling van Van Bijsterveldt. Ze zegt te kiezen voor kwaliteit. Naar aanleiding van de uitspraken van de minister stelde het kenniscentrum een aantal stukken op. Op de site van het Kenniscentrum Gemengde Scholen vindt u achtergrondinformatie vanuit drie verschillende invalshoeken, zie <http://www.gemengdescholen.eu/public/Dossiers.aspx>

>> Lees verder

Wetenschapper Joep Bakker van de Radboud Universiteit Nijmegen, die zich al jaren nationaal en internationaal bezighoudt met dit thema, geeft zijn visie. Projectleider van Landelijk Kenniscentrum Gemengde Scholen Guido Walraven, die tevens lector 'dynamiek van de grote stad' bij de Hogeschool Inholland is, schreef een stuk, en twee betrokken moeders zetten creatief hun denkbeelden op papier.

Boek "International perspectives on countering school segregation"

Het Kenniscentrum Gemengde Scholen nam het initiatief tot het schrijven van het boek "International perspectives on countering school segregation". In het boek wordt de onderwijssegregatie in ruim 20 landen en regio's in kaart gebracht door ervaren onderzoekers. Onderzoekers Joep Bakker en Eddie Denessen van de Radboud Universiteit Nijmegen maakten van alle opbrengsten uit het boek een

samenvattende conclusie. Ze kwamen tot een aantal zaken die we kunnen leren van elkaar. De belangrijkste: *"Controlled-choice seems to be the most effective desegregation policy"* De onderzoekers stellen dat aanmeldbeleid ofwel *'controlled-choice'* onder bepaalde omstandigheden inderdaad leidt tot meer gemengde scholen.

>> Lees verder

In Nederland, Denemarken en Amerika zijn goede voorbeelden van aannamebeleid te vinden, concluderen zij. Bij het lezen van het boek zult u ontdekken dat er nog veel meer te leren is uit het buitenland. Het boek is te bestellen bij uitgeverij Garant. Op de website van het Kenniscentrum is meer informatie te vinden, zie <http://www.gemengdescholen.eu/public/default.aspx>

Knelpunten

Het Kenniscentrum registreerde net als andere jaren de knelpunten die worden gezien en gevoeld door gemeenten, scholen, schoolbesturen en ouders als het gaat om het oplossen van onderwijssegregatie. Ondanks dat buurtscholen een door veel gemeenten onderschreven ideaal is, spelen bepaalde knelpunten al langer een belemmerende rol. Juul Versteegen inventariseerde ze, en schreef er een notitie over. Enkele knelpunten die worden genoemd zijn: niet gemotiveerde schoolbesturen, terughoudendheid bij schooldirecteuren en gebrek aan doorzettingsmacht van gemeenten.

>> Lees verder

Centraal aannamebeleid, gerichte onderwijsvoorlichting en ondersteuning van ouderinitiatieven worden als oplossingen gezien. Ze hebben een (beperkt, maar) positief effect om kinderen in de wijk naar school te laten gaan, waarbij zwart en wit, arm en rijk, bij elkaar in de klas zit. Op de website kunt u de gehele notitie downloaden, zie <http://www.gemengdescholen.eu/public/dossiers.aspx?id=246>

Onderwijshuisvesting als instrument voor een evenwichtige verdeling van leerlingen

Kan onderwijshuisvesting als instrument voor een evenwichtige verdeling van leerlingen worden ingezet, vraagt jurist Jeroen Peters zich af in een notitie die hij schreef voor het Kenniscentrum Gemengde Scholen. Het onderwijshuisvestingsbeleid kan zeker een rol spelen, maar om het gewenste doel te bereiken zal het beleid moeten worden ondersteund door andere maatregelen om de leerlingenstroom te reguleren.

>> Lees verder

De verordening onderwijshuisvesting kan worden gebruikt voor een evenwichtige spreiding van leerlingen, maar dat kan alleen nadat in het 'op overeenstemming gericht overleg' met alle schoolbesturen afspraken zijn gemaakt. In zijn binnenkort te verschijnen notitie zet Jeroen Peters de mogelijkheden en onmogelijkheden op een rij. Op de site van het Kenniscentrum Gemengde Scholen zal de notitie binnenkort te downloaden zijn.

Italië wil leren van Nederlands bestrijding onderwijssegregatie Kenniscentrum op bezoek in Trieste

Het Italiaanse segregatieprobleem lijkt in eerste instantie veel kleiner dan dat van Nederland. In sommige gevallen is 8% van de schoolpopulatie allochtoon. Op de St. Janschool, waar Jan Bakker directeur is, was dat een paar jaar geleden meer dan 75%. Hij was een van de sprekers die eind vorig jaar werd uitgenodigd om in Trieste de Italianen voor te lichten over de Nederlandse situatie. Bijna 10 jaar geleden ging op zijn school een van de eerste ouderinitiatieven van Nederland

van start. Nu is de populatie volledig gemengd en de school is erg populair. In Nederland werd 4 jaar geleden het Landelijk Kenniscentrum Gemengde Scholen opgericht om alle kennis die er is op het gebied van onderwijssegregatie te verzamelen, te verspreiden en te ontwikkelen. Projectleider Guido Walraven gaf een presentatie over verschillende instrumenten die kunnen worden gebruikt: aannamebeleid, ouderinitiatieven, scholentochten. De Italianen in de zaal, studenten, directeuren en hoogwaardigheidbekleders, luisterden aandachtig. Nederland kent het probleem van onderwijssegregatie al veel langer, en het is er veel groter.

>> Lees verder

De Chinezen en Albanezen die de klassen bevolken in de Italiaanse basisschool die bezocht werd spreken geen woord Italiaans. "Het geeft grote problemen in de klassen," zei de directrice van de school die gevestigd is in een reuzengebouw. Grote brede trappen, kale muren die afbladderen en klaslokalen waarboven iedere ingang een kruisje hangt. Het budget van een Italiaanse school is beduidend kleiner. Geen digitaal schoolbord te bekennen. "De St. Janschool hangt er vol mee," zei Jan Bakker. Voorscholen, schakelklassen het was allemaal nieuw voor de Italianen.

Italië heeft met name de afgelopen drie jaar te maken gekregen met een grote toestroom van allochtonen uit het Oostblok en China. Walraven sprak over oplossingen en kansen en haalde daarbij voorbeelden van gemeenten als Nijmegen, Den Haag en Deventer aan. Daar werkt de aanpak van onderwijssegregatie goed. "Community leadership", zei de Nederlands Consul Johan Kramer nadat hij Mickelle Haest, initiatiefnemer van een Nederlands ouderinitiatief, had horen spreken. Hij kwam voor deze presentatie over vanuit Milaan en was opgetogen over de kennis die Nederland ten toon spreidde. "Italië kan er van leren."

CBS jaarrapport Integratie

De achterstand van niet-westerse allochtonen in niveau en prestaties binnen het onderwijs is nog steeds aanzienlijk. Wel zijn jongeren van niet-westers allochtone achtergrond hun achterstand ten opzichte van autochtone jongeren aan het verkleinen. Zo doen vooral meisjes van niet-westers allochtone herkomst het steeds beter in het onderwijs. Jongens van met name Turkse en Marokkaanse herkomst blijven achter. Dit meldt het CBS in haar *Jaarrapport Integratie 2010*. Deze publicatie geeft een beeld van de positie van met name niet-westerse allochtonen in de Nederlandse samenleving. Wat staat erin over gemengde scholen??

>> Lees verder

Aan het eind van de basisschool blijven de prestaties van niet-westers allochtone leerlingen achter bij die van autochtone leerlingen. De taal die thuis gesproken wordt, blijkt hierbij van invloed te zijn. Leerlingen met een niet-westerse allochtone achtergrond die thuis geen Nederlands spreken, scoren veel lager op de Eindtoets Basisonderwijs van Cito dan leerlingen die thuis wel Nederlands spreken. De verschillen zijn, zoals verwacht, vooral groot op het onderdeel taal, maar de thuistaal hangt ook samen met de score op rekenen-wiskunde.

Zie: www.cbs.nl/nl

**Het Landelijk Kenniscentrum Gemengde Scholen
geeft onderwijs kleur!**